

PISA

IN FOCUS

24

εκπαιδευτική πολιτική εκπαιδευτική πολιτική εκπαιδευτική πολιτική εκπαιδευτική πολιτική εκπαιδευτική πολιτική εκπαιδευτική πολιτική εκπαιδευτική πολιτική

Τι σκέφτονται οι μαθητές για το σχολείο;

- Οι περισσότεροι μαθητές σκέφτονται ότι αυτά που μαθαίνουν στο σχολείο είναι χρήσιμα για αυτούς, τόσο άμεσα όσο και στο μέλλον τους.
- Οι στάσεις των μαθητών απέναντι στο σχολείο συνδέονται με τις αναγνωστικές τους δεξιότητες.
- Οι μαθητές που αναφέρουν ότι το κλίμα στο σχολείο τους ευνοεί τη μάθηση συνήθως έχουν πιο θετικές στάσεις απέναντι στο σχολείο.

Οι στάσεις των μαθητών απέναντι στο σχολείο μπορεί να επηρεαστούν από τους καθηγητές τους, τους συμμαθητές ή από το κλίμα που επικρατεί στο σχολείο. Το PISA 2009 διερεύνησε κατά πόσο οι 15χρονοι μαθητές νιώθουν ότι αυτά που έμαθαν στο σχολείο τους είναι χρήσιμα, τόσο άμεσα όσο και στο μέλλον τους. Στο πλαίσιο της έρευνας, οι μαθητές ρωτήθηκαν αν πιστεύουν ότι το σχολείο δεν τους έχει προετοιμάσει επαρκώς για την ενήλικη ζωή τους μετά την αποφοίτηση, αν το σχολείο ήταν χάσιμο χρόνου, αν το σχολείο τους βοήθησε να έχουν αυτοπεποίθηση στη λήψη αποφάσεων και αν τους έχει μάθει πράγματα που θα μπορούσαν να είναι χρήσιμα σε κάποιο επάγγελμα. Οι μαθητές ρωτήθηκαν αν διαφωνούν απόλυτα, διαφωνούν, συμφωνούν ή συμφωνούν απόλυτα με τις παραπάνω προτάσεις.

Οι περισσότεροι μαθητές πιστεύουν ότι το σχολείο είναι χρήσιμο...

Στις χώρες του ΟΟΣΑ, περίπου εννέα στους δέκα μαθητές απάντησαν ότι δεν πιστεύουν ότι το σχολείο είναι χάσιμο χρόνου (91%) και ότι πιστεύουν ότι τους έχει μάθει πράγματα που θα μπορούσαν να είναι χρήσιμα σε κάποιο επάγγελμα (88%). Περίπου το 76% των μαθητών

θεωρούν ότι το σχολείο τους έχει προετοιμάσει για τη ζωή τους ως ενήλικες και το 74% πιστεύουν ότι το σχολείο τους βοήθησε να έχουν αυτοπεποίθηση στη λήψη αποφάσεων.

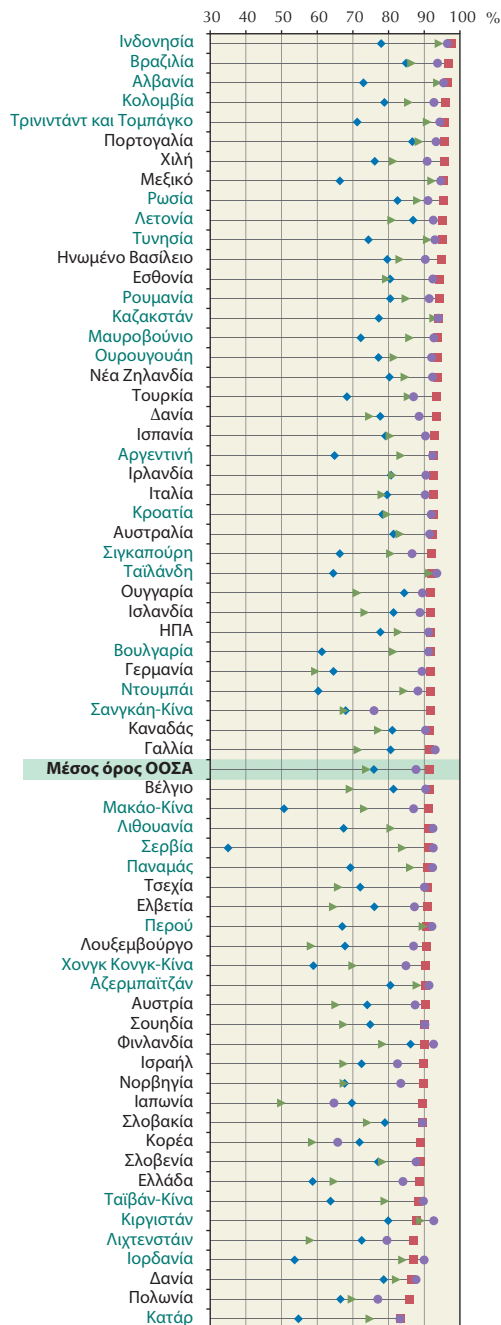
Σε γενικές γραμμές, οι στάσεις των μαθητών απέναντι στο σχολείο είναι θετικές, καταγράφονται όμως αξιοσημείωτες διαφορές μεταξύ των χωρών. Για παράδειγμα, πάνω από το 90% των μαθητών στην Αλβανία, την Ινδονησία, το Καζακστάν, το Μεξικό, την Ταϊλάνδη, το Τρινιδάδ και Τομπάγκο και την Τυνησία, θεωρούν ότι το σχολείο τους βοήθησε να έχουν αυτοπεποίθηση στη λήψη αποφάσεων, ενώ λιγότερο από 60% των μαθητών στη Γερμανία, την Ιαπωνία, την Κορέα, το Λιχτενστάιν και το Λουξεμβούργο πιστεύουν το ίδιο. Να σημειωθεί πάντως ότι οι μαθητές από διαφορετικές χώρες μπορεί να μην εννοούν πάντα το ίδιο πράγμα όταν απαντούν σε τέτοιου είδους ερωτήσεις.

PISA

IN FOCUS

Οι μαθητές πιστεύουν ότι το σχολείο είναι χρήσιμο;

- Το σχολείο είναι χάσιμο χρόνου (διαφωνώ ή διαφωνώ απόλυτα)
- Το σχολείο μου έχει μάθει πράγματα που θα μπορούσαν να είναι χρήσιμα σε κάποιο επάγγελμα (συμφωνώ ή συμφωνώ απόλυτα)
- ▲ Το σχολείο με βοήθησε να έχω αυτοπεποίθηση στη λήψη αποφάσεων (συμφωνώ ή συμφωνώ απόλυτα)
- ◆ Το σχολείο δεν με έχει προετοιμάσει σωστά για τη ζωή μου ως ενήλικα μετά την αποφοίτησή μου (διαφωνώ ή διαφωνώ απόλυτα)

... και οι μαθητές που πιστεύουν ότι το σχολείο είναι χρήσιμο τείνουν να έχουν υψηλές επιδόσεις...

Στις περισσότερες χώρες, οι μαθητές που πιστεύουν ότι το σχολείο είναι χρήσιμο είναι περισσότερο πιθανό να έχουν υψηλή βαθμολογία στην Κατανόηση Κειμένου που αξιολογεί το PISA, και οι μαθητές που έχουν υψηλή βαθμολογία στην Κατανόηση Κειμένου τείνουν να αναφέρουν ότι το σχολείο είναι χρήσιμο. Σε 48 χώρες και οικονομίες, οι μαθητές με υψηλές επιδόσεις στην Κατανόηση Κειμένου έτειναν να αναφέρουν πιο θετικές στάσεις απέναντι στο σχολείο από αυτούς που είχαν χαμηλότερη βαθμολογία. Αρνητική αλλά ασθενής συσχέτιση παρατηρήθηκε μόνο στη Γερμανία, την Ελλάδα και τη Σαγκάη-Κίνα. Ωστόσο στη Γερμανία και την Ελλάδα, η συσχέτιση αυτή σε μεγάλο βαθμό οφειλόταν σε κοινωνικο-οικονομικά χαρακτηριστικά, τόσο των μαθητών όσο και του σχολείου.

... και τείνουν να έχουν καλές σχέσεις με τους καθηγητές τους και να φοιτούν σε τάξεις που ευνοούν τη μάθηση.

Σε όλες τις συμμετέχουσες χώρες και οικονομίες, οι θετικές στάσεις των μαθητών απέναντι στο σχολείο συνδέονται με θετικές στάσεις απέναντι στους καθηγητές τους. Οι μαθητές που ανέφεραν ότι τα πηγαίνουν καλά με τους καθηγητές τους, ότι οι περισσότεροι καθηγητές τους ενδιαφέρονται να είναι οι μαθητές καλά, ότι οι περισσότεροι καθηγητές ακούνε με προσοχή αυτά που τους λένε οι μαθητές, ότι αν οι μαθητές χρειάζονται επιπλέον βοήθεια θα την έχουν από τους καθηγητές τους και ότι οι περισσότεροι από τους καθηγητές συμπεριφέρονται δίκαια στους μαθητές τους, έτειναν επίσης να αναφέρουν ότι αυτά που μαθαίνουν στο σχολείο είναι χρήσιμα. Ακόμα και μετά από τον έλεγχο της επίδρασης διαφόρων χαρακτηριστικών των μαθητών και των σχολείων, αυτή η θετική συσχέτιση διατηρήθηκε σε όλες τις συμμετέχουσες χώρες και οικονομίες.

Οι απόψεις των μαθητών για την ύπαρξη ευνοϊκού περιβάλλοντος για μάθηση μέσα στην τάξη σχετίζονται επίσης με τις στάσεις τους απέναντι στο σχολείο. Οι μαθητές που ανέφεραν ότι κατά τη διάρκεια του μαθήματος οι συμμαθητές τους δεν ακούνε τι λέει ο καθηγητής, ότι επικρατεί θόρυβος και αταξία, ότι ο καθηγητής αναγκάζεται να περιμένει πολλή ώρα μέχρι να ησυχάσουν οι μαθητές, ότι οι μαθητές δεν μπορούν να εργαστούν σωστά στο μάθημα και ότι αρχίζουν να εργάζονται πολλή ώρα μετά την έναρξη του μαθήματος, τείνουν να πιστεύουν ότι το σχολείο δεν είναι χρήσιμο για αυτούς, τόσο άμεσα όσο και στο μέλλον τους. Αξίζει να σημειωθεί ότι αυτή η συσχέτιση δεν αντανάκλα μόνο το κοινωνικό υπόβαθρο. Με εξαίρεση το Λιχτενστάιν, η συσχέτιση εξακολουθεί να διατηρείται και μετά από έλεγχο της επίδρασης διαφόρων χαρακτηριστικών των μαθητών και των σχολείων.

Ποιοι μαθητές είναι πιθανότερο να πιστεύουν ότι το σχολείο είναι χρήσιμο;

	Μαθητές που έχουν καλύτερες σχέσεις με τους καθηγητές;	Μαθητές που φοιτούν σε τάξεις που ευνοούν τη μάθηση;	Αγόρια ή Κορίτσια;	Μαθητές από ευνοϊκό ή μη-ευνοϊκό κοινωνικό-οικονομικό υπόβαθρο;	Γηγενείς μαθητές ή μαθητές με μεταναστευτικό υπόβαθρο;	Μαθητές που φοιτούν σε δημόσια ή ιδιωτικά σχολεία;	Μαθητές που φοιτούν σε μεγαλύτερα ή μικρότερα σχολεία;	Μαθητές που φοιτούν στη γενική ή την επαγγελματική εκπαίδευση;
Αυστραλία								
Αυστρία								
Βέλγιο								
Καναδάς								
Χιλή								
Τσεχία								
Δανία								
Εσθονία								
Φινλανδία								
Γαλλία								
Γερμανία								
Ελλάδα								
Ουγγαρία								
Ισλανδία								
Ιρλανδία								
Ισραήλ								
Ιταλία								
Ιαπωνία								
Κορέα								
Λουξεμβούργο								
Μεξικό								
Δανία								
Νέα Ζηλανδία								
Νορβηγία								
Πολωνία								
Πορτογαλία								
Σλοβακία								
Σλοβενία								
Ισπανία								
Σουηδία								
Ελβετία								
Τουρκία								
Ηνωμένο Βασίλειο								
ΗΠΑ								
Αλβανία								
Αργεντινή								
Αζερμπαϊτζάν								
Βραζιλία								
Βουλγαρία								
Κολομβία								
Κροατία								
Ντουμπάι								
Χονγκ Κονγκ-Κίνα								
Ινδονησία								
Ιορδανία								
Καζακστάν								
Κιργιστάν								
Λετονία								
Λιχτενστάιν								
Λιθουανία								
Μακάο-Κίνα								
Μαυροβούνιο								
Παναμάς								
Περού								
Κατάρ								
Ρουμανία								
Ρωσία								
Σερβία								
Σανγκάη-Κίνα								
Σιγκαπούρη								
Ταϊβάν-Κίνα								
Ταϊλάνδη								
Τρινιτάντ και Τομπάγκο								
Τυνησία								
Ουρουγουάη								
Συνοπτική παρουσίαση όλων των συμμετεχόντων	Θετική συσχέτιση 65/65	Περισσότερο ευνοϊκές τάξεις 64/65	Κορίτσια 28/65	Ευνοϊκό 21/65	Μετανάστες 18/49	Ιδιωτικά 9/49	Μεγαλύτερα 13/64	Επαγγελματική 13/40
	Αρνητική συσχέτιση 0/65	Λιγότερο ευνοϊκές τάξεις 0/65	Αγόρια 5/65	Μη ευνοϊκό 9/65	Γηγενείς 4/49	Δημόσια 0/49	Μικρότερα 2/64	Γενική 3/40

■ Δεν υπάρχουν στοιχεία

Σημείωση: Οι συσχετίσεις ανάμεσα στις στάσεις των μαθητών απέναντι στο σχολείο και τα διαφορετικά χαρακτηριστικά των μαθητών (φύλο, κοινωνικό-οικονομικό και μεταναστευτικό υπόβαθρο) και των σχολείων (κλίμα στο σχολείο, τύπος σχολείου, μέγεθος, προσανατολισμός προγράμματος σπουδών και τοποθεσία σχολείου) συνοπολογίζονται. Οι στάσεις των μαθητών απέναντι στο σχολείο μετρώνται με έναν σύνθετο δείκτη, στον οποίο συνδυάζονται και οι τέσσερις ερωτήσεις.

PISA

IN FOCUS

Στην πραγματικότητα, οι συσχετίσεις αυτές αλληλοενισχύονται. Οι μαθητές οι οποίοι έχουν καλές σχέσεις με τους καθηγητές τους και οι οποίοι φοιτούν σε τάξεις που ευνοούν τη μάθηση πιστεύουν ότι το σχολείο είναι χρήσιμο – και αυτή η θετική τους στάση βελτιώνει ακόμα περισσότερο το κλίμα στο σχολείο.

Οι στάσεις των μαθητών απέναντι στο σχολείο έχουν ασθενή συσχέτιση με το κοινωνικο-οικονομικό τους υπόβαθρο ή τον τύπο του σχολείου όπου φοιτούν.

Στις 28 από τις 65 συμμετέχουσες χώρες και οικονομίες, τα κορίτσια έτειναν να αναφέρουν πιο θετικές στάσεις απέναντι στο σχολείο από ό,τι τα αγόρια, αφού συνυπολογίστηκαν μαζί το κλίμα στο σχολείο και τα χαρακτηριστικά του κοινωνικο-οικονομικού υπόβαθρου μαθητών και σχολείων. Μόνο στην Αυστραλία, το Ηνωμένο Βασίλειο, τη Ν. Ζηλανδία, τη Σιγκαπούρη και τη Χιλή τα αγόρια έτειναν να αναφέρουν πιο θετικές στάσεις απέναντι στο σχολείο από ό,τι τα κορίτσια. Σε 21 συμμετέχουσες χώρες και οικονομίες, οι μαθητές που προέρχονταν από πιο ευνοϊκό κοινωνικο-οικονομικό περιβάλλον έτειναν να αναφέρουν περισσότερο θετικές στάσεις απέναντι στο σχολείο, ενώ το αντίθετο καταγράφηκε σε 9 χώρες και οικονομίες. Στις 18 από τις 49 χώρες και οικονομίες με συγκρίσιμα στοιχεία, οι μαθητές με μεταναστευτικό υπόβαθρο έτειναν να αναφέρουν πιο θετικές στάσεις απέναντι στο σχολείο από ό,τι οι γηγενείς μαθητές. Το αντίθετο καταγράφηκε μόνο στη Βραζιλία, το Ισραήλ, τη Λιθουανία, το Μεξικό και τον Παναμά.

Στις 9 από τις 49 χώρες και οικονομίες με συγκρίσιμα στοιχεία, οι μαθητές των ιδιωτικών σχολείων έτειναν να

αναφέρουν περισσότερο θετικές στάσεις απέναντι στο σχολείο από ό,τι οι μαθητές των δημοσίων σχολείων.

Όσον αφορά τη συσχέτιση ανάμεσα στο μέγεθος του σχολείου, τον τύπο του σχολείου, τον προσανατολισμό του προγράμματος σπουδών και τις στάσεις των μαθητών απέναντι στο σχολείο, δεν προκύπτει συνεπής συσχέτιση. Σε 13 χώρες, μαθητές που φοιτούσαν σε μεγαλύτερα σχολεία έτειναν να αναφέρουν περισσότερες θετικές στάσεις απέναντι στο σχολείο από ό,τι οι μαθητές που φοιτούσαν σε μικρότερα σχολεία. Το αντίθετο όμως καταγράφηκε σε δύο χώρες. Στις 13 από τις 40 χώρες και οικονομίες με συγκρίσιμα στοιχεία, οι μαθητές που φοιτούσαν στην επαγγελματική εκπαίδευση έτειναν να αναφέρουν περισσότερο θετικές στάσεις απέναντι στο σχολείο, ενώ το αντίθετο καταγράφηκε σε τρεις χώρες.

Τα κοινωνικο-οικονομικά χαρακτηριστικά μαθητή και σχολείου έχουν ασθενή συσχέτιση με τις στάσεις των μαθητών απέναντι στο σχολείο, ενώ αντίθετα, το κλίμα που επικρατεί στο σχολείο έχει ισχυρή συσχέτιση με τις στάσεις τους. Στις χώρες του ΟΟΣΑ, όταν συνυπολογίζονται διάφορα χαρακτηριστικά των μαθητών (φύλο, κοινωνικό-οικονομικό και μεταναστευτικό υπόβαθρο) και των σχολείων (τύπος σχολείου, μέγεθος, προσανατολισμός προγράμματος σπουδών και τοποθεσία σχολείου), παραμένει μόνο το 2% της συνολικής διακύμανσης στις στάσεις των μαθητών απέναντι στο σχολείο. Αν όμως συνυπολογιστεί και το κλίμα που επικρατεί στο σχολείο (σχέσεις μαθητών-καθηγητών και πειθαρχία), παραμένει το 20% της διακύμανσης στις στάσεις των μαθητών.

Συμπερασματικά: Οι στάσεις των μαθητών απέναντι στο σχολείο και οι επιδόσεις τους στην Κατανόηση Κειμένου ενισχύονται αμοιβαία. Το ίδιο συμβαίνει με τις στάσεις των μαθητών απέναντι στο σχολείο και το κλίμα που επικρατεί στην τάξη. Αυτό σημαίνει ότι, σε κάποιο βαθμό, οι στάσεις των μαθητών μπορούν να διαμορφώσουν την ατομική τους εμπειρία μάθησης.

Για περισσότερες πληροφορίες

Επικοινωνία: Miyako Ikeda (Miyako.Ikeda@oecd.org)

Βλέπε [Supporting data](#)

Επισκεφθείτε

www.pisa.oecd.org

Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Ι.Ε.Π.):

<http://www.iep.edu.gr/pisa>

Η απόδοση στα ελληνικά και η συνάφειά της με το πρωτότυπο κείμενο αποτελεί ευθύνη μελών της Ομάδας PISA (Π. Παπαστράτου, Θ. Τσιφλίκια, Β. Κατζηνικήτα) του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής της Ελλάδας.

Η ηλεκτρονική προσαρμογή έγινε από την Δ. Κομνηνού (Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής).